

КАЗАКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫН АДЛЕТ МИНИСТРИЛІК
АКМОЛА ОБЛЫСЫНЫҢ АДЛЕТ ДЕПАРТАМЕНТІ
ЕСІЛ АУДАНАРАЛЫҚ АДЛЕТ БАСҚАРМАСЫ

**ЗАНДЫ ТҮЛҒАНЫН МЕМЛЕКЕТТІК
ҚАЙТА ТІРКЕҮІ ЖУРГІЗІЛДІ**

2021 ж. 15 наурыз
05 06 900 05344

Аттестацияның тарихы 2021 04 06

Ақмола облысы әкімдігінің
2021 жылғы 5 қантардағы
№ А-1/3 қаулысымен
бекітілген

**«Ақмола облысы білім басқармасының Атбасар ауданы бойынша білім
бөлімі Магдалиновка ауылының бастауыш мектебі» коммуналдық
мемлекеттік мекемесінің
ЖАРҒЫСЫ**

1. Жалпы ережелер

1. «Ақмола облысы білім басқармасының Атбасар ауданы бойынша білім бөлімі Магдалиновка ауылының бастауыш мектебі» коммуналдық мемлекеттік мекемесі (бұдан әрі - мемлекеттік мекеме) тәрбиелік, білім беру функцияларын жүзеге асыру үшін коммуналдық мемлекеттік мекеменің үйымдық-құқықтық нысанында құрылған, занды тұлға мәртебесіне ие коммерциялық емес үйим болып табылады.

2. Мемлекеттік мекеменің түрі: коммуналдық.

3. Мемлекеттік мекеме өз қызметін Қазақстан Республикасының Конституциясына, Зандарына, Президенті мен Үкіметтің актілеріне, өзге де нормативтік құқықтық актілерге сәйкес және осы Жарғының негізінде жүзеге асырады.

4. Ақмола облысының әкімдігі мемлекеттік мекеменің құрылтайшысы (бұдан әрі-құрылтайшы) болып табылады.

5. «Ақмола облысы білім басқармасының Атбасар ауданы бойынша білім бөлімі» мемлекеттік мекемесі (бұдан әрі - тиісті саланың уәкілетті органы) тиісті саланың уәкілетті органы болып табылады.

6. Коммуналдық мемлекеттік мекеменің атауы: «Ақмола облысы білім басқармасының Атбасар ауданы бойынша білім бөлімі Магдалиновка ауылының бастауыш мектебі».

7. Мемлекеттік мекеменің орналасқан жері: 020423 индексі, Қазақстан Республикасы, Ақмола облысы, Атбасар ауданы, Магдалиновка ауылы, Орталық көшесі, 43.

2. Мемлекеттік мекеменің занды мәртебесі

8. Мемлекеттік мекеменің Қазақстан Республикасының заннамасына сәйкес дербес балансы, банктерде шоттары, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Елтанбасы бейнеленген және мемлекеттік мекеменің атауы бар бланкілері, мөрлері болады.

9. Қазақстан Республикасының зандарында көзделген жағдайлардың оспаганда, мемлекеттік мекеме басқа занды тұлғаны кура алмайды, сондай-ақ оның құрылтайшысы (қатысушысы) бола алмайды.

10. Мемлекеттік мекеме өз міндеттемелері бойынша өз билігіндегі ақшамен жауап береді. Мемлекеттік мекемеде акша жеткіліксіз болған кезде оның міндеттемелері бойынша Қазақстан Республикасы немесе әкімшілік-аумақтық бөлініс тиісті бюджет қаражатымен субсидиарлық жауапкершілікке ие болады.

11. Мемлекеттік мекемелердің азаматтық-құқықтық мәмілелері олар Қазақстан Республикасы Каржы министрлігінің аумақтық қазынашылық бөлімшелерінде міндетті тіркелуден өткеннен кейін өз күшіне енеді.

3. Мемлекеттік мекеме қызметінің пәні мен мақсаттары

12. Мемлекеттік мекеме қызметінің мәні білім алушыларды жеке тұлға, қоғам, мемлекет муддесінде оқыту және тәрбиелеу, бастауыш білім беруді жүзеге асыру болып табылады

13. Мемлекеттік мекеме мақсатка қол жеткізу үшін мынадай қызмет түрлерін жүзеге асырады:

1) құзыретті тұлғаны қалыптастыруға және дамытуға бағытталған үлгілік оку бағдарламаларын менгеру арқылы білім алушылардың функционалдық сауаттылығын дамыту үшін жағдайлар жасау;

2) білім алушылардың тиісті мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартында көзделген ғылымның базалық негіздерін менгеруді қамтамасыз ету;

3) жеке адамның шығармашылық, рухани және күш-куат мүмкіндіктерін дамыту, адамгершілік пен салауатты өмір салтының берік негіздерін қалыптастыру;

4) азаматтыққа және патриотизмге, өз Отаны - Қазақстан Республикасына сүйіспеншілікке, мемлекеттік рәміздер мен қазақ тілін күрметтеуге, халық дәстүрлерін кастерлеуге, Конституцияға қайшы және қоғамға жат кез келген көріністерге төзбеуге тәрбиелеу;

5) белсенді азаматтық ұстанымы бар жеке адамды тәрбиелеу, республиканың қоғамдық-саяси, экономикалық және мәдени өміріне катысу қажеттігін, жеке адамның өз құқықтары мен міндеттеріне саналы қезқарасын қалыптастыру;

6) отандық және әлемдік мәдениеттің жетістіктеріне баулу, қазақ халқының және Қазақстан Республикасында тұратын басқа да ұлттардың тарихын, әдеб-ғұрпты мен дәстүрлерін зерделеу;

7) ерекше білім беру қажеттілігі бар білім алушылардың дербес ерекшеліктерін ескере отырып, арнайы жағдай жасау;

8) білім алушылардың кәсіби уәждемесін қамтамасыз ету;

9) педагогтердің әлеуметтік мәртебесін арттыруды қамтамасыз ету;

10) білім беру саласында мемлекеттік кызметтер көрсету.

14. Мемлекеттік мекеме оку процесін «Қазақстан Республикасындагы астауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оку жоспарларын екіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің №12 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығына, «Жалпы білім беру ұйымдарына рналған жалпы білім беретін пәндердін, тандау курстарының және факультативтердің үлгілік оку бағдарламаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2013 жылғы З сәуірдегі № 115 бұйрығына сәйкес жүзеге асырады.

15. Мемлекеттік мекеме үлгілік оку жоспарларын, оның ішінде оку процесін жүзеге асыратын қысқартылған оку жүктемесі бар оку жоспарларын дербес таңдайды.

16. Бастауыш білім берудің үлгілік оку бағдарламалары баланың жеке басын қалыптастыруға, оның жеке қабілеттерін, оку ісіндегі он талпынысы мен машиқтарын: негізгі мектептің білім беру бағдарламаларын кейіннен менгеру үшін оқудың, жазудың, есептеудін, коммуникативтік дағдылардың, шығармашылық тұрғыдан өзін-өзі көрсетудің, мінез-құлық мәдениетінің берік дағдыларын дамытуға бағытталған.

17. Негізгі орта білім берудің үлгілік оку бағдарламалары білім алушылардың ғылымдар жүйесінің базалық негіздерін менгеруіне, олардың бойында тұлғааралық және этносаралық қатынастың жогары мәдениетін қалыптастыруға, жеке адамның өзін-өзі айқындауына және кәсіптік бағдарлануына бағытталған.

Үлгілік оку бағдарламасы білім алушылардың бейіналды даярлығын қамтиды.

18. Мемлекеттік мекемеде оку және тәрбие процесі үлгілік оку бағдарламаларына және жұмыс оку жоспарларына сәйкес жүзеге асырылады.

19. Мемлекеттік мекемеде оқыту процесі үлгілік оку жоспарының негізінде құрылады, жылдық күнтізбелік оку жұмыс кестесімен және сабактар кестесімен регламенттеледі.

20. Мемлекеттік мекеме үлгілік оку жоспарының инварианттық және вариативтік компоненттерінің сағаттарын мектептен тыс (мәдениет мекемелерінде, спорт ғимараттарында, әскери объектілерде, зерттеу зертханаларында, өнеркәсіптік кәсіпорындарда, табигатта) еткізеді.

21. Білім алушылардың оку жүктемесі, сабак режимі МЖМБС-ы, санитариялық қағидалар, үлгілік оку жоспарлары және денсаулық сактау және білім беру органдарының ұсынымдары негізінде дайындалған мемлекеттік мекеме бекіткен Ережемен айқындалады.

22. Мемлекеттік мекемедегі сабактар кестесін оның басшысы не оны алмастыратын тұлға бекітеді.

23. Мемлекеттік мекемеде балалар мен жасөспірімдерді медициналық қамтамасыз ету «Білім беру объектілеріне койылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық қағидаларын бекіту туралы»

Қазақстан Республикасы Денсаулық сактау министрінің 2017 жылғы б тамыздагы № 611 бүйрігінә сәйкес ұйымдастырылады

24. Бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім берудің үлгілік оку бағдарламаларын білім алушылардың игеруін бакылау мақсатында, мемлекеттік мекеме «Білім алушылардың үлгеріміне ағымдық бақылау, аралық және қорытынды аттестаттау өткізу»дің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2008 жылғы 18 наурыздагы № 125 бүйрігінә сәйкес, білім алушылардың үлгерімін ағымдық бақылауды және қорытынды аттестаттауды жүзеге асырады.

25. Мемлекеттік мекеме автоматтандырылған акпарат алмасуды және білім беру саласындағы уәкілетті органның акпараттық жүйесімен деректерді езектендіруді және үлттық білім беру деректер базасында деректерді езектендіруді қамтамасыз етеді.

26. Балаларды мемлекеттік мекемеге қабылдау бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің оку бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына окуға қабылдаудың үлгілік қағидаларына сәйкес белгіленеді. Тәрбиеленушілерді мектепке дейінгі ұйымдарға қабылдау «Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 10-бабы I-тармағына сәйкес мемлекеттік қызметтер көрсету тәртібін айқындайтын заңға тәуелді нормативтік күкүқтық актілерге сәйкес жүзеге асырылады

27. Бастауыш, негізгі орта, орта білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын мемлекеттік мекемеден басқа мемлекеттік мекемеге ауыстыру растайтын күжаттар негізінде мемлекеттік мекеме басшысының бүйрігімен жүргізіледі.

28. Мемлекеттік мекемедегі тіл саясаты Қазақстан Республикасының Конституциясына және «Тілдер туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес жүзеге асырылады.

29. Мемлекеттік мекеменің міндетті мектеп формасы білім берудің зайырлы сипатына және Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 14 қантардан № 26 бүйрігімен белгіленген талаптарға сәйкес келуі керек.

30. Оку процесі ағымдағы жылдың 1 қыркүйегінен келесі жылдың 25 мамырына дейін жүзеге асырылады. оку жылы ішінде каникулдар белгіленеді.

31. Білім алушылардың саны мемлекеттік мекеменің жобалық сыйымдылығынан аспауы тиіс. Қашықтан оқыту нысаны бойынша білім алушылардың саны жалпы оқушылар санына кірмейді.

32. Сыныптардың толықтырылуы 25 окушыдан артық емес болып белгіленеді.

Тиісті мемлекеттік органдармен шектеу іс – шаралары, онын ішінде, карантин, төтенше жағдай енгізілген жағдайларда сыныпта 15 білім алушыга дейін болатын сынып-жиынтықтар қалыптастырылады.

33. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуудың мазмұны, шагын орталықтағы

ЖК жүктемесінің ең көп көлемі Қазақстан Республикасы Үкіметінің 012 жылғы 23 тамыздағы № 1080 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндettі стандарттарымен белгіленеді.

34. Мемлекеттік мекемеде алқалық басқару органдары (педагогикалық, замкоршылық, әдістемелік кеңестер және педагогтік әдел жөніндегі кенес) дұрылады.

35. Он алты жасқа дейінгі балаларды мемлекеттік мекемеден шығару қызыққа карсы әрекеттер жасағаны үшін, білім беру үйымының жарғысын крекшел және бірнеше рет бұзғаны үшін уәкілетті органның шешімі бойынша ерекше жағдайларда жол беріледі.

Жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығының қалған балаларды шығару туралы шешім қорғаншылық және қамқоршылық органдарының келісімімен қабылданады.

Пробация қызметінің есебінде тұрган кәмелетке толмагандарды мемлекеттік мекемеден шығару туралы шешім пробация қызметінің келісімімен қабылданады.

Тәрбиеленушілерді мектепке дейінгі шағын орталықтан шығару келесі жағдайларда жүргізіледі:

1) мемлекеттік мекеме мен тәрбиеленушінің ата-анасы немесе өзге де занды өкілі арасындағы шарттың талаптарын бұзған жағдайда;

2) тәрбиеленуші дәлелді себептерсіз және әкімшілікке ескертусіз бір айдан астам уақыт өткен жағдайда;

3) дәрігерлік консультациялық комиссияның аныктамасы негізінде оның болуына кедергі келтіретін медициналық қарсы айғақтардың болған жағдайда.

36. Білім алушылар мен тәрбиеленушілер құқылы:

1) мемлекеттік жалпыға міндettі білім беру стандарттарына сәйкес сапалы білім алуға;

2) оқу жоспарларына сәйкес балама курстарды таңдауға;

3) білім беру үйимдарында ақпараттық ресурстарды, оның ішінде мүгедектер, кемтар балалар үшін қолжетімді нысанда тегін пайдалануға, окулыктармен, оқу-әдістемелік кешендермен және оқу-әдістемелік құралдармен, оның ішінде мүгедектер, кемтар балалар үшін дайындалғандармен қамтамасыз етуге жол берілмейді;

4) спорт, оқу, салтанат залдарын, компьютерлік сыйнштар мен кітапхананы тегін пайдалануға;

5) өзінің пікірін және сенімін еркін білдіруге;

6) өзінің адамдық кадір-қасиетінің құрметтелуіне;

7) оқудағы, гылыми және шығармашылық қызметтегі табыстары үшін мадактауға.

Білім алушылар мен тәрбиеленушілер міндettі:

1) мемлекеттік жалпыға міндettі білім беру стандарттарының талаптарына сәйкес білімді, шеберлікті, практикалық дағыларды және

ұзынреттерді менгеру, ішкі тәртіп қағидаларында, білім беру үйымының көрсеткішінде көзделген талаптарды сақтауға;

2) өз деңсаулығын күтүге, рухани және дене бітімін жетілдіруге үмтүлуға;

3) білім беру саласындағы уәкілетті орган белгілеген міндettі мектеп формасына койылатын талаптарды сақтауға;

4) өздері білім алатын оку орнының дәстүрлерін, педагог қызметкердің ар-намысы мен қадір-қасиетін күрметтеуге міндettі;

37. Кәмелетке толмаған балалардың ата-аналары мен өзге де занды өкілдері құқылы:

1) баланың қалауын, жеке бейімділігі мен ерекшеліктерін ескере отырып, білім беру үйымдарын тандауға;

2) ата-аналар комитеттері арқылы білім беру үйымдарын басқару органдарының жұмысына қатысуға;

3) білім беру үйымдарынан өз балаларының үлгеріміне, мінез-құлқына және оку жағдайларына қатысты ақпаратты алуға;

4) психологиялық-медициналық-педагогикалық консультацияларда өз балаларын оқыту мен тәрбиелеу проблемалары бойынша консультациялық хамек алуға;

5) балаларының шарттық негізде қосымша қызметтер алуға.

Ата-аналар мен өзге де занды өкілдер міндettі

1) балалардың өмірі мен окуы үшін салауатты және қауіпсіз жағдай жасауға, олардың зияткерлік және дене бітімінің дамуын, адамгершілік тұрғыдан қалыптасуын қамтамасыз етуге;

2) білім беру үйымының жарғысында айқындалған қағидаларды орындауға;

3) балалардың оку орнындағы сабактарға қатысуын қамтамасыз етуге;

4) білім беру үйымдары қызметкерлерінің ар-намысы мен қадір-қасиетін күрметтеуге;

5) білім беру саласындағы уәкілетті орган белгілеген міндettі мектеп формасына койылатын талаптарды орындауға;

6) білім беру үйымында белгіленген киім нысанын сақтауға міндettі.

38. Педагог қызметкердің құқықтары мен міндettteri:

Көсіби қызметті жүзеге асыру кезінде педагог құқылы:

1) тиісті білім беру деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндettі стандартының талаптарын сақтау шартымен кәсіптік қызметті үйымдастырудың тәсілдері мен нысандарын еркін тандауға;;

2) лауазымды және басқа да адамдар тарапынан зансыз қарым-қатынастан және кедергіден корғануға;

3) білім алушылар, тәрбиеленушілер және олардың ата-аналары немесе өзге де занды өкілдері тарапынан мамандыққа күрметпен карауға және тиісті мінез-құлқыққа;

4) кәсіптік қызметті жүзеге асыру үшін қажетті үйымдастырушылық және материалдық-техникалық қуралдармен қамтамасыз етілуге;

5) ғылыми, зерттеу, шығармашылық, эксперименттік қызметті жүзеге сұруға, педагогикалық практикаға жаңа әдістемелер мен технологияларды шыруға;

6) тиісті білім беру деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндепті мемлекеттік талаптары сакталған жағдайда шығармашылық қызметтің оқыту мен тәрбиелеудің авторлық бағдарламалары мен әдістерін азірлеуге және қолдануға, оқыту мен тәрбиелеудің жаңа, негұрлым жетілдірілген әдістерін дамытуға және таратуға;

7) білім беру бағдарламасына сәйкес оқу күралдарын, оқу материалдары мен оқыту мен тәрбиелеудің өзге де күралдарын тандау;

8) білім беру бағдарламаларын, оқу жоспарларын, әдістемелік материалдарды және білім беру қызметінің өзге де компоненттерін, сондай-ақ жаңыларды, оқу-әдістемелік кешендер мен оқу күралдарын азірлеуге жетісуга;

9) жұмыс орны бойынша сайлану және сайланбалы лауазымға орналасуға;

10) білім беру сапасын жетілдіруге бағытталған, оның ішінде білім беру үйімінің қызметіне катысты мәселелерді талқылауға жетісуга;

11) білім беру үйімін басқарудың алкалы органдарының жұмысына жетісуга;

12) кемінде бес жылда бір рет біліктілігін арттыруға;

13) үздіксіз кәсіптік дамыту және біліктілікті арттыру нысандарын тандауға;

14) біліктілік санатын мерзімінен бұрын алуға;

15) Қазақстан Республикасының заннамасында белгіленген тәртіппен және педагогикалық қызметті жүзеге асыруға;

16) кәсіби қызметтегі жетістіктері үшін мадактауға;

17) «Әскери қызмет және әскери қызметшілердің мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының Занына сәйкес әскери қызметке шақыруды кейінге қалдыруға;

18) Қазақстан Республикасының заннамасында айқындалған тәртіппен және шарттарда кәсіптік дағдыларын қолдау және арттыру үшін «Болашак» жаңыларлық стипендиясы бойынша тәтірибеден өтуге;

19) үйім басшысының өзіне катысты қабылдаған актілеріне, әрекеттеріне және шешімдеріне жоғары тұрған лауазымды адамдарға немесе сотқа шығындануға;

20) білім алушылар, тәрбиеленушілер және олардың ата-аналары немесе әзіге де занды өкілдері тарапынан ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтетуге;

21) Қазақстан Республикасының заннамасында көзделген өзге де құқықтарға.

Педагог:

1) өз қызметінде тиісті кәсіптік құзыреттерді мөнгеруғе;

2) оқыту мен тәрбиелеудің педагогтік қағидаттарын сактауға, оқыту мен тәрбиелеудің сапасын мемлекеттік жалпыға міндепті білім беру

стандарттарында көзделген талаптардан төмен емес деңгейде қамтамасыз етуге;

3) өзінің кәсіптік шеберлігін, зерттеу, зияткерлік және шығармашылық деңгейін үздіксіз жетілдіруге, оның ішінде біліктілік санаты деңгейін бес жылда бір реттен арттыруға (растаяуға);

4) педагогтік әдепті сактауға;

5) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен міндettі мерзімдік медициналық қарап-тексерулерден өтуге;

6) білім алушылардын, тәрбиеленушілердің және олардың ата-анасының немесе өзге де занды өкілдерінің ар-намысы мен қадір-қасиетін күрметтеуге;

7) балаларды занга, адамның және азаматтың күкүктарына, бостандыктарына, ата-анасына, үлкендерге, отбасылық, тарихи және мәдени күндылыктарға, мемлекеттік рәміздерге күрмет көрсету, жоғары имандылық, патриоттық, коршаған ортаға ұқыпты карау рухында тәрбиелеуге;

8) білім алушылар мен тәрбиеленушілердің өмірлік дағдыларын, құзыреттерін, өздігінен жұмыс істеуін, шығармашылық қабілеттерін дамытуға және салауатты өмір салты мәдениетін қалыптастыруға;

9) білім беру үйымының басшылығына өмірлік қызын жағдайда жүрген баланың анықталу фактілері туралы дереу хабарлауға;

10) күкүк көрғау органдарына және білім беру үйымының басшылығына Қылмыстық не әкімшілік күкүк бұзушылық белгілері бар, оның ішінде білім беру үйымынан тыс жерде кәсіптік қызметіне байланысты өзіне белгілі болған әрекеттерді (әрекетсіздікті) кәмелетке толмагандардың жасау немесе оларға катысты жасалу фактілері туралы дереу хабарлауға;

11) білім алушылар мен тәрбиеленушілерді оқыту және тәрбиелеу мәселелері бойынша ата-анасына немесе өзге де занды өкілдеріне консультация беруге міндettі.

Педагогтың білім беру процесінде саяси үгіттеуге, білім алушылар мен тәрбиеленушілерді саяси, діни немесе өзге де нанымдарды қабылдауға не олардан бас тартуға мәжбүрлеу үшін, әлеуметтік, нәсілдік, ұлттық немесе діни алауыздықты қоздыру үшін, азаматтардың әлеуметтік, нәсілдік, ұлттық, діни немесе тілдік тиесілілігі, діни немесе тілдік катыстылығы, олардың дінге көзкарасы белгісі бойынша айрықшалығын, артықшылығын не кемдігін насиҳаттайтын үгіттеу үшін, оның ішінде мектепке дейінгі тәрбие үйымдарының, білім алушыларға Қазақстан Республикасының ұлттары мен ұлттарының тарихи, ұлттық, діни және мәдени дәстүрлері туралы дұрыс емес мәліметтер беруге, сондай-ак білім алушыларды Қазақстан Республикасының Конституциясына және Қазақстан Республикасының заңнамасына қайши келетін іс-әрекеттерге итермелеге күкүғы жоқ. Міндettтерін бұзганы және педагог атагына нұқсан келтіретін теріс қылық жасағаны үшін педагог Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жауапкершілікке тартылады.

39. Мемлекеттік мекеме «Білім туралы» Қазақстан Республикасы

Занының 63-бабына сәйкес қызметтер көрсетуге құқылы.

- Мүлікті жалдауға (жалға алуға) беруден алынған кірісті мемлекеттік мекеме дербес пайдаланады.

40. Мемлекеттік мекемеде оқыту үлгі нысаны Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 28 қантардагы № 93 бүйрығымен бекітілген орта білім беру үйімдары үшін білім беру қызметтерін көрсету шартының негізінде жүзеге асырылады.

41. Мемлекеттік мекеме осы Жарғыда бекітілген оның қызметтінің мәні мен мақсатына сай емес қызметті жүзеге асыруға, сондай-ақ мәмілелерді жасауға құқығы жок.

42. Мемлекеттік мекеменің Қазақстан Республикасының заңдарында немесе құрылтай құжаттарында белгілі бір шек қойылған қызмет мақсаттарына қайшы не оның басшысының жарғылық құзыретін бұза отырып жасаған мәмілесі тиісті саланың уәкілетті органының, жергілікті атқарушы органның талап-арызы бойынша жарамсыз деп танылуы мүмкін.

4. Мемлекеттік мекемені басқару

43. Мемлекеттік мекемені жалпы басқаруды Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес айқындалған тиісті саланың уәкілетті органы жүзеге асырады.

44. Құрылтайшы Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген ретпен мынадай функцияларды жүзеге асырады:

- 1) мемлекеттік мекемеге мүлікті бекітіп береді;
- 2) мемлекеттік мекеме жарғысын бекітеді, оған өзгерістер мен толыктырулар енгізеді;
- 3) коммуналдық мемлекеттік мекемені қайта құру және тарату туралы шешім қабылдайды;
- 4) мемлекеттік мекемеге берілген немесе өзінің шаруашылық қызметтінің нәтижесінде олар сатып алған мүлікті алып қоюды немесе қайта бөлуді жүзеге асырады;

45. Тиісті саланың уәкілетті органы Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен келесі функцияларды жүзеге асырады:

- 1) мемлекеттік мекеменің жеке каржыландыру жоспарын бекітеді;
- 2) мемлекеттік мекеме мүлкінің сакталуына бакылауды жүзеге асырады;
- 3) мемлекеттік мекеменің басқару органдарының құрылымын, құрылу тәртібі мен өкілеттік мерзімін, мемлекеттік мекеменің шешімдер қабылдау тәртібін анықтайды;
- 4) мемлекеттік мекеме басшысының құқықтарын, міндеттері мен жауапкершілігін, оны лауазымынан босату негіздерін айқындаиды;
- 5) мемлекеттік мекеменің құрылымы мен шекті штаттық санын бекітеді;
- 6) жылдық каржылық есептілікті бекітеді;

7) мемлекеттік мұлік жөніндегі уәкілетті органға, мемлекеттік мекемеге берілген немесе өзінің шаруашылық қызметінің нәтижесінде олар сатып алған мүлікті алып қоюға немесе қайта бөлуге келісімін береді;

8) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген өзге де функцияларды жүзеге асырады.

-46. Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларды қоспағанда, мемлекеттік мекеме басшысы тиісті саланың уәкілетті органымен қызметке тағайындалады және қызметтөн босатылады.

47. Мемлекеттік мекеменің басшысы мемлекеттік мекеме жұмысын үйымдастырады және басшылық етеді, тиісті саланың уәкілетті органына тікелей бағынады (Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларды қоспағанда) және мемлекеттік мекемеге жүктелген міндеттер мен олардың өз функцияларын жүзеге асыруына жеке жауапты болады.

48. Мемлекеттік мекеменің басшысы дара басшылық қагидаты бойынша әрекет етеді және мемлекеттік мекеме қызметінің мәселелерін Қазақстан Республикасының заңнамасында және осы жарғыда айқындалатын өз күзыретіне сәйкес дербес шешеді.

49. Мемлекеттік мекеме басшысының мемлекеттік мекемемен жарғылық емес қызметті жүзеге асыруға бағытталған әрекеті енбек міндеттемелерін бұзу болып табылып, тәртіптік және материалдық жауапкершілікке әкеледі.

50. Мемлекеттік мекеменің қызметін жүзеге асыру барысында мемлекеттік мекеменің басшысы Қазақстан Республикасы заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) мемлекеттік мекеме атынан сенімхатсыз әрекет етеді;

2) мемлекеттік органдарда, басқа да үйымдарда мемлекеттік мекеменің мүддесін білдіреді;

3) шарттар жасасады;

4) сенімхаттар береді;

5) мемлекеттік мекеменің іссапарларға, тәжірибеге, қызметкерлерді қазақстандық және шетелдік оку орталықтарында оқытуға және қызметкерлердің біліктілігін жогарылатудың өзге де түрлеріне байланысты тәртіп мен жоспарларын бекітеді;

6) банк шоттарын ашады;

7) барлық қызметкерлер үшін міндетті бұйрықтар шығарады және нұсқаулар береді;

8) тиісті саланың уәкілетті органы тағайындастын қызметкерлерден басқа, мемлекеттік мекеме қызметкерлерін жұмысқа қабылдайды және жұмыстан босатады;

9) мемлекеттік мекеме қызметкерлеріне, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мадактау және жазалау шараларын қолданады;

10) өз орынбасарының (орынбасарларының) және мемлекеттік мекеменің өзге де басшы қызметкерлерінің міндеттері мен өкілеттіктер аясын айқындауды;

11) сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-кимыл бойынша шаралар қабылдайды және ол үшін дербес жауапты болады;

12) мемлекеттік қызметтер көрсету сапасын бакылауды жүзеге асырады және ол үшін Қазақстан Республикасының зандарында белгіленген жауаптылықта болады;

13) Қазақстан Республикасының заннамасымен, осы жарғымен және тиісті саланың уәкілетті органымен жүктелген өзге де функцияларды жүзеге асырады.

5. Мемлекеттік мекеме мүлкінің құрылу тәртібі

51. Мемлекеттік мекеменің мүлкін құны оның тенгерімінде көрсетілетін занды тұлғаның активтері құрайды. Мемлекеттік мекеменің мүлкі мыналардың есебінен қалыптастырылады;

1) оған меншік иесі берген мүлікті;

2) өз қызметі барысында сатып алған мүлік (ақшалай кірістерді қоса алғанда);

3) Қазақстан Республикасының заннамасымен тыйым салынбаган өзге де қаржы көздері есебінен құрылады.

52. Мемлекеттік мекеме дербес иеліктен шығаруға немесе оған бекітілген мүлік пен оған смета қаражаты бойынша мүлікке өзгеше тәсілмен иелік етуге бөлінген құқығы жок.

53. Егер Қазақстан Республикасының зандарамен мемлекеттік мекемеге кіріс әкелетін қызметті жүзеге асыру құқығы берілсе, онда білім беру (жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді) өткізуден түсетін ақшаны қоспағанда, мұндай қызметтен алынған ақша Қазақстан Республикасының зандарамна сәйкес тиісті бюджеттің есебіне жатқызылады.

54. Егер Қазақстан Республикасының зандарында қосымша қаржыландыру көзі белгіленбесе, мемлекеттік мекеменің қызметі бюджеттен қаржыландырылады.

55. Мемлекеттік мекеме бухгалтерлік есеп жүргізеді және Қазақстан Республикасының заннамасына сәйкес есептілік ұсынады.

56. Мемлекеттік мекеменің қаржылық-шаруашылық қызметін тексеру және ревизияны Қазақстан Республикасы заннамасында белгіленген тәртіппен тиісті саланың уәкілетті органы жүзеге асырады.

6. Мемлекеттік мекемедегі жұмыс тәртібі

57. Мемлекеттік мекеменің жұмыс тәртібі ішкі енбек тәртібінің қагидаларымен белгіленеді және Қазақстан Республикасы енбек заннамасының нормаларына қайшы келмеуі тиіс.

**7. Құрылтай құжаттарына өзгерістер мен толықтырулар
енгізу тәртібі**

58. Мемлекеттік мекеменің құрылтай құжаттарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу Құрылтайшының шешімі бойынша жүргізіледі.
59. Мемлекеттік мекеменің құрылтай құжаттарына енгізілген өзгерістер мен толықтырулар Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тіркеледі.

**8. Мемлекеттік мекеменің филиалдары мен өкілдіктері туралы
мәліметтер**

60. Мемлекеттік мекеменің филиалдары мен өкілдіктері жок.

9. Мемлекеттік мекемені қайта ұйымдастыру және тарату шарттары

61. Мемлекеттік мекемені қайта ұйымдастыру және тарату Құрылтайшының шешімі бойынша жүргізіледі.
62. Мемлекеттік заңды тұлға, заңнамалық актілермен басқа да негіздер бойынша таратылуы мүмкін.
63. Кредит берушілердің талаптарын қанагаттандырғаннан кейін қалған таратылған мемлекеттік заңды тұлғаның мүлкін Құрылтайшы қайта бөледі.
64. Таратылған мемлекеттік мекеменің мүлкін өткізу нәтижесінде алынған каражатты қоса алғанда, осы мекеменің кредиторлардың талаптары қанагаттандырылғаннан кейін қалған ақшасы тиісті бюджет кірісінің есебіне жатқызылады.

Басшы

Т.А.Ә.

қолы

Утвержден
постановлением акимата
Акмолинской области
от 5 января 2021 года
№ А-1/3

УСТАВ
коммунального государственного учреждения
«Начальная школа села Магдалиновка отдела образования по
Атбасарскому району управления образования Акмолинской области»

1. Общие положения

1. Коммунальное государственное учреждение «Начальная школа села Магдалиновка отдела образования по Атбасарскому району управления образования Акмолинской области» (далее - государственное учреждение) является некоммерческой организацией, обладающей статусом юридического лица, созданной в организационно-правовой форме коммунального государственного учреждения для осуществления воспитательных, образовательных функций.
2. Вид государственного учреждения: коммунальное.
3. Государственное учреждение осуществляет свою деятельность в соответствии с Конституцией, Законами Республики Казахстан, актами Президента и Правительства, иными нормативными правовыми актами и на основании настоящего Устава.
4. Учредителем государственного учреждения является акимат Акмолинской области (далее - Учредитель).
5. Уполномоченным органом соответствующей отрасли является государственное учреждение «Отдел образования по Атбасарскому району управления образования Акмолинской области» (далее - уполномоченный орган соответствующей отрасли).
6. Наименование коммунального государственного учреждения: «начальная школа села Магдалиновка отдела образования по Атбасарскому району управления образования Акмолинской области»
7. Местонахождение государственного учреждения: индекс 020423, Республика Казахстан, Акмолинская область, Атбасарский район, село Магдалиновка, ул. Орталық 43.

государственного Герба Республики Казахстан и наименованием государственного учреждения.

8. Государственное учреждение не может создавать, а также выступать заемщиком (участником) другого юридического лица, за исключением случаев, предусмотренных законами Республики Казахстан.

9. Государственное учреждение отвечает по своим обязательствам, подлежащим в его распоряжении деньгами. При недостаточности государственного учреждения денег субсидиарную ответственность по его обязательствам несет Республика Казахстан или административно-территориальная единица средствами соответствующего бюджета.

10. Гражданко-правовые сделки государственных учреждений вступают в силу после их обязательной регистрации в территориальных подразделениях ведомства Министерства финансов Республики Казахстан.

3. Предмет и цели деятельности государственного учреждения

11. Предметом деятельности государственного учреждения является обучение и воспитание обучающихся в интересах личности, общества, государства, реализация начального, основного среднего, общего среднего образования.

12. Для достижения цели государственное учреждение осуществляет следующие виды деятельности:

1) создание условий для развития функциональной грамотности обучающихся через освоение типовых учебных программ, направленных на формирование и развитие компетентной личности;

2) обеспечение получения обучающимися базисных основ наук, предусмотренных соответствующим государственным общеобязательным стандартом образования;

3) развитие творческих, духовных и физических возможностей личности, формирование прочных основ нравственности и здорового образа жизни;

4) воспитание гражданственности и патриотизма, любви к своей Родине - Республике Казахстан, уважения к государственным символам и казахскому языку, почтания народных традиций, нетерпимости к любым конституционным и антиобщественным проявлениям;

5) воспитание личности с активной гражданской позицией, формирование способностей участвовать в общественно-политической, экономической и культурной жизни республики, осознанного отношения личности к своим правам и обязанностям;

6) приобщение к достижениям отечественной и мировой культуры, изучение истории, обычаев и традиций казахского народа и других национальностей, проживающих в Республике Казахстан;

7) создание специальных условий с учетом индивидуальных

особенностей обучающихся для получения образования лицами (детьми) социальными образовательными потребностями;

8) обеспечение профессиональной мотивации обучающихся;

9) обеспечение повышения социального статуса педагогов;

10) оказание государственных услуг в сфере образования.

13. Государственное учреждение осуществляет образовательный процесс в соответствии с приказом Министра образования и науки Республики Казахстан от 8 ноября 2012 года № 500 «Об утверждении типовых учебных планов начального, основного среднего, общего среднего образования Республики Казахстан», приказом Министра образования и науки Республики Казахстан от 3 апреля 2013 года №115 «Об утверждении типовых учебных программ по общеобразовательным предметам, курсам по выбору и факультативам для общеобразовательных организаций».

14. Государственное учреждение самостоятельно выбирает типовые учебные планы, в том числе с сокращенной учебной нагрузкой, по которым осуществляют процесс обучения.

15. Типовые учебные программы начального образования направлены на формирование личности ребенка, развитие его индивидуальных особенностей, положительной мотивации и умений в учебной деятельности: базовых навыков чтения, письма, счета, коммуникативных навыков, творческой самореализации, культуры поведения для последующего освоения образовательных программ основной школы.

16. Типовые учебные программы основного среднего образования направлены на освоение обучающимися базовых основ системы наук, формирование у них высокой культуры межличностного и межэтнического взаимодействия, самоопределение личности и профессиональную ориентацию.

Типовая учебная программа включает предпрофильную подготовку обучающихся.

17. Учебный и воспитательный процесс в государственном учреждении осуществляется в соответствии с типовыми учебными программами и рабочими учебными планами.

18. Процесс обучения в государственном учреждении строится на основе типового учебного плана, регламентируется годовым календарным учебным графиком работы и расписанием занятий.

19. Государственное учреждение проводит часы инвариантного и вариативного компонентов типового учебного плана вне школы (в учреждениях культуры, спортивных сооружениях, военных объектах, следовательских лабораториях, промышленных предприятиях, на природе).

20. Учебная нагрузка, режим занятий, обучающихся определяется учрежденным государственным учреждением положением, подготовленным на основе ГОСО, санитарных правил, типовых учебных планов и рекомендаций органов здравоохранения и образования.

21. Расписание занятий в государственном учреждении утверждается его

руководителем либо лицом, его заменяющим.

22. В государственном учреждении организуется медицинское обеспечение детей и подростков в соответствии с приказом Министра правоохранения Республики Казахстан от 16 августа 2017 года № 611 «Об утверждении Санитарных правил «Санитарно-эпидемиологические требования к объектам образования».

23. В целях контроля за освоением обучающимися типовых учебных программ начального, основного среднего и общего среднего государственное учреждение осуществляют текущий контроль успеваемости и итоговую аттестацию обучающихся в соответствии с приказом Министра образования и науки Республики Казахстан от 18 марта 2008 года № 125 «Об утверждении типовых правил проведения текущего контроля успеваемости промежуточной итоговой аттестации обучающихся».

24. Государственное учреждение, обеспечивает автоматизированный прием информацией и актуализацию данных с информационной системой полномоченного органа в области образования, и актуализации данных национальной образовательной базе данных.

25. Прием детей в государственное учреждение устанавливается в соответствии с Типовыми правилами приема на обучение в организации образования, реализующие учебные программы начального, основного и общего среднего образования.

Прием воспитанников в дошкольный мини-центр осуществляется в соответствии с подзаконными нормативными правовыми актами, определяющими порядок оказания государственных услуг в соответствии с подпунктом 1 статьи 10 Закона Республики Казахстан «О государственных услугах».

26. Перевод из государственного учреждения в другое государственное учреждение, реализующее образовательные программы начального, основного и среднего образования производится приказом руководителя государственного учреждения на основании подтверждающих документов.

27. Языковая политика в государственном учреждении осуществляется в соответствии с Конституцией Республики Казахстан и Законом Республики Казахстан «О языках».

28. Обязательная школьная форма государственного учреждения должна соответствовать светскому характеру обучения и требованиям, установленным приказом Министра образования и науки Республики Казахстан от 14 января 2016 года № 26.

29. Учебный процесс осуществляется с 1 сентября текущего года по 25 мая следующего года. В течение учебного года устанавливаются каникулы.

30. Количество обучающихся не должно превышать проектную вместимость государственного учреждения. Количество обучающихся в дистанционной форме обучения в общую численность не включается.

31. Наполняемость классов устанавливается не более 25 учащихся. Условиях осуществления ограничительных мероприятий, в том числе карантина соответствующими государственными органами, введения чрезвычайного положения, возникновения чрезвычайных ситуаций определенной территории классы – комплекты могут формироваться из обучающихся в классе.

32. Содержание дошкольного воспитания и обучения, максимальный объем учебной нагрузки в мини-центре устанавливаются Государственными общеобязательными стандартами дошкольного воспитания и обучения Республики Казахстан, утвержденными постановлением Правительства Республики Казахстан от 23 августа 2012 года № 1080.

33. В государственном учреждении создаются коллегиальные органы управления (педагогический, попечительский, методический советы и совет педагогической этике).

34. Исключение из государственного учреждения детей шестнадцатилетнего возраста допускается в исключительных случаях решению уполномоченного органа за совершение противоправных действий, грубое и неоднократное нарушение устава организации образования.

Решение об исключении детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей, принимается с согласия органов опеки и попечительства.

Решение об исключении несовершеннолетних, состоящих на учете службы пробации, из государственного учреждения принимается с согласия службы пробации.

Отчисление воспитанников из дошкольного мини-центра производится в следующих случаях:

1) нарушения требований договора между государственным учреждением и родителем или иным законным представителем воспитанника;

2) пропуска воспитанником более одного месяца без уважительных причин и предупреждения администрации;

3) наличия медицинских противопоказаний, препятствующих его пребыванию на основании справки врачебной консультационной комиссии.

35. Обучающиеся и воспитанники имеют право на:

1) получение качественного образования в соответствии с государственными общеобязательными стандартами образования;

2) выбор альтернативных курсов в соответствии с учебными планами;

3) бесплатное пользование информационными ресурсами в организациях образования, в том числе в доступной форме для инвалидов, детей с ограниченными возможностями, обеспечение учебниками, учебно-методическими комплексами и учебно-методическими пособиями, в том числе изготовленными для инвалидов, детей с ограниченными возможностями;

4) бесплатное пользование спортивным, читальным, актовым залами,

компьютерными классами и библиотекой;

5) свободное выражение собственного мнения и убеждений;

6) уважение своего человеческого достоинства;

7) поощрять за успехи в учебе, научной и творческой деятельности.

Обучающиеся и воспитанники обязаны:

1) овладевать знаниями, умениями, практическими навыками компетенциями в соответствии с требованиями государственных общеобязательных стандартов образования, соблюдать требования, предусмотренные правилами внутреннего распорядка, уставом организации образования;

2) заботиться о своем здоровье, стремиться к духовному и физическому самосовершенствованию.

3) соблюдать требования к обязательной школьной форме, установленные уполномоченным органом в области образования.

4) уважать честь и достоинство педагогического работника, традиции учебного заведения в которой они обучаются;

36. Родители и иные законные представители несовершеннолетних детей имеют право:

1) выбирать организации образования с учетом желания, индивидуальных особенностей и особенностей ребенка;

2) участвовать в работе органов управления организациями образования через родительские комитеты;

3) получать информацию от организаций образования относительно успеваемости, поведения и условий учебы своих детей;

4) получать консультативную помощь по проблемам обучения воспитания своих детей в психолого-медицинско-педагогических консультациях;

5) на получение их детьми дополнительных услуг на договорной основе.

Родители и иные законные представители обязаны:

1) создавать детям здоровые и безопасные условия для жизни и учебы, обеспечивать развитие их интеллектуальных и физических сил, нравственное становление;

2) выполнять правила, определенные уставом организации образования;

3) обеспечивать посещение детьми занятий в учебном заведении;

4) уважать честь и достоинство работников организаций образования;

5) выполнять требования, предъявляемые к обязательной школьной форме, установленные уполномоченным органом в области образования;

6) соблюдать форму одежды, установленную в организации образования.

37. Права и обязанности педагогического работника:

Педагог при осуществлении профессиональной деятельности имеет право

1) свободный выбор способов и форм организации профессиональной деятельности при условии соблюдения требований государственного общеобязательного стандарта соответствующего уровня образования;

- 2) защиту от незаконного вмешательства и воспрепятствования со стороны должностных и других лиц;
- 3) уважительное отношение к профессии и надлежащее поведение со стороны обучающихся, воспитанников и их родителей или иных законных представителей;
- 4) организационное и материально-техническое обеспечение и создание необходимых условий для осуществления профессиональной деятельности;
- 5) осуществление научной, исследовательской, творческой, экспериментальной деятельности, внедрение новых методик и технологий педагогическую практику;
- 6) творческую инициативу, разработку и применение авторских программ методов обучения, и воспитания, развитие и распространение новых, более совершенных методов обучения и воспитания при условии соблюдения требований государственного общеобязательного стандарта соответствующего уровня образования;
- 7) выбор учебных пособий, материалов и иных средств обучения и воспитания в соответствии с образовательной программой;
- 8) участие в разработке образовательных программ, учебных планов, методических материалов и иных компонентов образовательной деятельности, также учебников, учебно-методических комплексов и учебных пособий;
- 9) избрание и занятие выборной должности по месту работы;
- 10) участие в обсуждении вопросов, направленных на совершенствование качества образования, в том числе относящихся к деятельности организации образования;
- 11) участие в работе коллегиальных органов управления организацией образования;
- 12) повышение квалификации не реже одного раза в пять лет;
- 13) непрерывное профессиональное развитие и выбор форм повышения квалификации;
- 14) досрочное присвоение квалификационной категории;
- 15) индивидуальную педагогическую деятельность в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан;
- 16) поощрение за успехи в профессиональной деятельности;
- 17) отсрочку от призыва на воинскую службу в соответствии с Законом Республики Казахстан «О воинской службе и статусе военнослужащих»;
- 18) прохождение стажировки по международной стипендии «Болашак» для поддержания и повышения профессиональных навыков в порядке, на условиях, определенных законодательством Республики Казахстан;
- 19) обжалование принимаемых в отношении него актов, действий решений руководителя организации вышестоящим должностным лицам или суд;
- 20) уважение чести и достоинства со стороны обучающихся, воспитанников и их родителей или иных законных представителей;

21) иные права, предусмотренные законодательством Республики Казахстан.

Педагог обязан:

1) обладать соответствующими профессиональными компетенциями своей деятельности;

2) соблюдать педагогические принципы обучения и воспитания, обеспечивать качество обучения и воспитания не ниже требований, предусмотренных государственными общеобязательными стандартами образования;

3) непрерывно совершенствовать свое профессиональное мастерство, исследовательский, интеллектуальный и творческий уровень, в том числе овышать (подтверждать) уровень квалификационной категории не реже одного раза в пять лет;

4) соблюдать педагогическую этику;

5) проходить обязательные периодические медицинские осмотры в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан;

6) уважать честь и достоинство обучающихся, воспитанников их родителей или иных законных представителей;

7) воспитывать детей в духе уважения к закону, правам, свободам человека и гражданина, родителям, старшим, семейным, историческим культурным ценностям, государственным символам, высокойравнственности, патриотизма, бережного отношения к окружающей среде;

8) развивать у обучающихся и воспитанников жизненные навыки, компетенции, самостоятельность, творческие способности и формировать культуру здорового образа жизни;

9) незамедлительно информировать руководство организации образования о фактах выявления ребенка, находящегося в трудной жизненной ситуации;

10) незамедлительно сообщать правоохранительным органам руководству организации образования о фактах совершения несовершеннолетними или в отношении них действий (бездействия), содержащих признаки уголовного либо административного правонарушения, в том числе ставших известными ему в связи с профессиональной деятельностью вне организации образования;

11) консультировать родителей или иных законных представителей по вопросам обучения и воспитания обучающихся и воспитанников.

Педагог не вправе использовать образовательный процесс для политической пропаганды, принуждения обучающихся и воспитанников к принятию политических, религиозных или иных убеждений либо отказу от них, для разжигания социальной, расовой, национальной или религиозной розни, пропагандирующей исключительность, превосходство либо неполноценность граждан по признаку социальной, расовой, национальной, религиозной или языковой принадлежности, их отношения к религии, в том числе посредством сообщения, обучающимся недостоверных сведений